

Käru Valla Arengukava 2006 - 2019

Arengukava sisukord

Eessõna	3
Arengukava koostamise metoodika	4
Üldine iseloomustus	5
Käru valla visioon	6
Valdkondade eesmärgid	7
Looduskeskkond	7
Majanduskeskkond	7
Elu- ja sotsiaalkeskkond	7
Tehiskeskkond	7
Valdkondade iseloomustused	8
Looduskeskkond	8
Majanduskeskkond	9
Elu- ja sotsiaalkeskkond	10
Tehiskeskkond	11
Omavalitsuse tugevused, nõrkused, ohud ja muutusvajadus	12
Looduskeskkond	12
Majanduskeskkond	13
Elu- ja sotsiaalkeskkond	14
<i>Sotsiaalhoolekanne, tervishoid ja elukeskkond</i>	14
<i>Haridus ja noorsootöö</i>	15
<i>Kultuur, sport ja vaba aeg</i>	15
Tehiskeskkond	17
Käru valla arengusuunad	18
Lisad	19
Valitud arengusuundade realiseerimise kava	19
Looduskeskkond	19
Majanduskeskkond	20
Elu- ja sotsiaalkeskkond	21
<i>Sotsiaalhoolekanne, tervishoid ja elukeskkond</i>	21
<i>Haridus ja noorsootöö</i>	22
<i>Kultuur, sport ja vaba aeg</i>	23
Tehiskeskkond	24
Arenguskava rakendus	26
Arengukava realisatsiooniplaan	27

Eessõna

Et teada, kuhu minna, tuleb kõigepealt endale selgeks teha, kus me oleme ja seejärel valida vahendid, mille abil liikuda.

Omavalitsuse elu planeerimisel ja kujundamisel tuleb saavutada ühiskondlik kokkulepe nii eesmärkide kui arengustrateegia osas, sest vastuvõetud otsused puudutavad meid kõiki, määrares ära pikaks ajaks meie elukeskonna ja tegevused

Selliseks kokkuleppeks on kohaliku omavalitsuse arengukava.

Arengukava on kohaliku elu suunav töövahend, mis väljendab elanike, huvigruppide ja organisatsioonide soovi tahet ja võimalusi kujundada oma tulevikku. kus on kajastatud nende poolt tõstatatud probleemid ja kitsaskohad koos võimalike lahendustega

Loomulikult ei saa lahendada kõiki probleeme kohe ja kiiresti, samas tuleb on nad endale teadvustada. Arutelude tulemusena leitakse paljudest probleemidest need, mis on kõige kiiremat lahendust nõudvad ja omavad arengu seisukohast kriitilist tähtsust.

Samas on arengukava koht, kus seada sihte kaugemasse tulevikku.

Aruelu käik annab kõigile selles osalenutele tervikpildi vallast kui ühtsest organismist ja tunnetuse, et iga arvamus on tähtis ja sellega saab arvestada.

Arengukava annab meie kohta signaali meid ümbritsevasse maailma. Selle järgi otsustatakse, mida me peame oluliseks, millised on meie soovid ja veendumused.

Käru valla arengukava on valminud mitmete spetsialistide, ametnike, huvigruppide ja kodanike töö tulemusena. Mitmed asjad siin võivad esmapilgul tunduda ulmelistena, kuid tuleb arvestada, et asjad ja tegevused, mis on kirjas siin, saavad juhtuda, kuid need , mida siin kirjas ei ole, ei juhtu kindlasti kunagi.

Arengukava ei saa kunagi valmis. Elu teeb oma korrektsiive, mis sunnib meid ümber hindama kirjapandut ning muutma oma plaane. Seepärast vaadatakse arengukava igal aastal üle ja tehakse vajalikud muudatused.

Käru valla arengukava on dokument, mis kirjeldab Käru valla ajaloolisi ja geograafilisi tingimusi, asustust ja rahvastikku, elu ja sotsiaal-, majandus-, tehnilist- ja looduskeskkonda, omavalitsuse seisundit ja analüüsib valla hetkeolukorda ning kirjeldab arengu põhisuundasid ja prioriteete ja muutusvajadusi.

Käru valla arengukava on koostatud koostöös vallaelanikega ja vallas tegutsevate asutustega, kes oma ettepanekuid esitasid.

Käru valla arengukava eesmärgiks on valla terviklik ja harmooniline arendamine, investeerimiskeskonna atraktiivsemaks muutmine, jätkusuutliku elukeskkonna ja majanduse tagamine, arvestades ajaloolisi ja geograafilisi tingimusi ning kultuuripärandit.

Elari Hiis
Vallavanem

Arengukava koostamise meetodika

Arengukava koostamise eesmärgiks oli põhiliste muutusvajaduste ning arengusuundade valimine ja nende põhjal realisatsiooniplaani koostamine.

Arengukavas kirjeldatud valdkondade valiku puhul lähtuti teemadest, mis on olulised valla, kui terviku juhtimiseks ja arendamiseks. Nendeks keskkondadeks olid:

Looduskeskkond

Majanduskeskkond

Elu- ja sotsiaalkeskkond

Tehiskeskkond

Arengukava koostamisel lähtuti kahest tasandist, mille abil oli kerge määratleda valla põhilisi arengusuundasid. Esiteks hetkeolukorra iseloomustus ja analüüs ning teiseks visioon ja arengueesmärgid. Nende tasandite vahele jääb muutusvajadus ehk tegevused, mida on vaja teha, et jõuda soovitud olukorrani. Muutusvajaduste analüüside tulemusena sündisid põhilised arendussuunad erinevatele keskkondadele.

Arendussuundade ja muutusvajaduste põhjal on koostatud realisatsiooniplaan, kus on täpselt määratletud tegevused, mis on vaja sooritada, palju kulub selleks ressursse ning kes vastutavad. See loob selge ja mõõdetava plaani valla arendamiseks ning selleks vajaliku ressursside jaotuse.

Iseenesestmõistetavana tuleb võtta seda, et investeringute tegemisel peab lähtuma kaasaegsetest tehnoloogiatest ja parimatest praktikatest, sest odav ehitushind ja lihtsate lahendustega leppimine tähendavad reeglina pikas perspektiivis suuri ülalpidamiskulusid. See pole aga väheneva rahvaarvu juures kindlasti jätkusuutlik ega tegelikult soovitud olukord.

Üldine iseloomustus

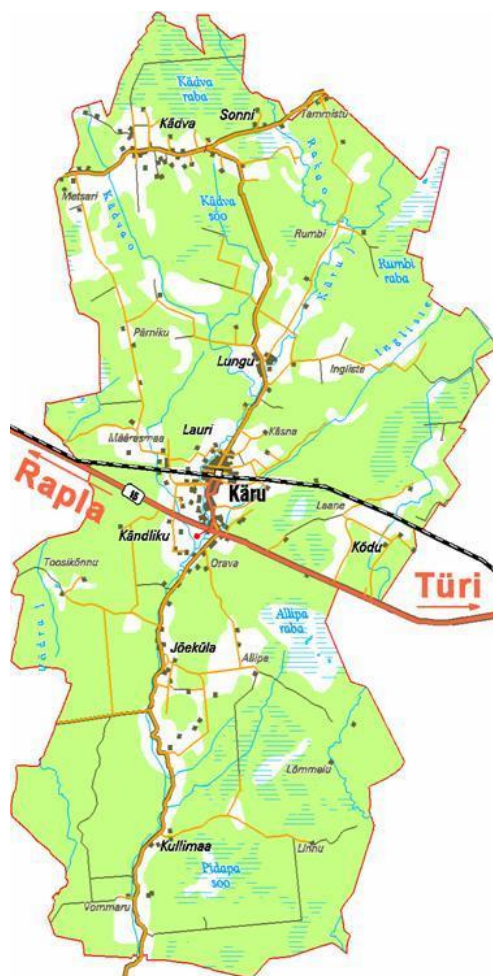
Territooriumi üldiseloomustus Käru valla üldpindala on 214.9 km², mis moodustab 7.2% Raplamaast ja on oma suuruselt Eestimaal üks väiksemaid.

Käru vallas on üks suurem alevik - Käru alevik ja 8 küla (Jõeküla, Kullimaa, Kõdu, Kädva, Kändliku, Lauri, Lungu ja Sonni küla). Valla administratiivkeskus paikneb Käru alevikus. Valla keskusest Türi on 18 km, Raplasse on 32 ja Tallinnasse ca 80 km.

Paiknemine

Käru vald asub Rapla maakonna kaguosas. Eesti kontekstis asetseb vald Kesk - Eestis ning piirneb põhjas Rapla maakonna Kaiu valla, läänes Rapla maakonna Kehtna valla, idas Järva maakonna Türi valla Väätsa valla ja lõunas Pärnu maakonna Vändra vallaga. Valla keskuseks on Käru alevik, milline paikneb ka valla geograafilises keskmes.

Käru Valla kaart

Käru valla visioon aastani 2020

Soovitud olukord

- Puhta loodusega ja roheline vald
- Kaasaegne põhikool, lasteaed
- Turismile suunatud ettevõtlus
- Põllumajandusega seotud ettevõtlus
- Lungu ekstreemspordi kompleks
- Tehnoküla
- 40 uut peret tuleb juurde
- Kultuuri ja teeninduse kompleks
- Loodusobjektide eksponeerimine
- Rahvusvahelised üritused
- Kaasaegne infrastruktuur
- Koolituskeskus
- Kaasaegne tuletõrje abikomando

Mittesoovitud olukord

- Raudtee kadumine
- Postiteenuse kadumine
- Meditsiiniteenuse kadumine vallast
- Päästekomando kadumine
- Metsamassiivide kadumine
- Põhikooli likvideerimine
- Omavalitsuse likvideerimine
- Ettevõtete kadumine
- Tööjõu väljavool

Valdkondade eesmärgid

Lähtuvalt valla üldisest visioonist on erinevad eesmärgid püstitatud ka valdkondadele.

Looduskeskkond

- Loodusobjektide eksponeerimine
- Metsade jätkusuutlik majandamine
- Puhas loodus, läbi jäätmekäitluse arendamine
- Inimeste keskkonna alase teadlikkuse tõstmine
- Taastuvate energialiikide kasutamine

Majanduskeskkond

- Töökohad Käru vallas kohalikele
- Uued ettevõtted
- Töötute aktiviseerimine
- Koostöö ettevõtjate- õpilaste- vallavalitsuse vahel
- Oskustöölisi nõudvad uued töökohad
- Haldussuutlik vallavalitsus

Elu- ja sotsiaalkeskkond

- Kaasaegne lasteaed-põhikool
- Noorsootöö käivitamine
- Täiskasvanute koolitamine
- Tugiisikusüsteem
- Kaasaegsed tervishoiuteenused
- Laienenud hooldusravikeskus, lai teenuste valik
- Koduõendus
- Aktiivne tegelemine rahvaspordiga
- Sportlased maailma tippu
- Laialdane huviringide valik

Tehiskeskkond

- Kaasaegsed hariduse omandamise ning spordi ja kultuuri harrastamise tingimused (Koolikompleks, Terviserada, Pritsumaja)
- Jäätmekäitlusega seotud rajatised
- Kaasaegsed kommunikatsioonid (teed ja trassid)
- Internet kogu valla piires
- Uued elamud
- Uued ettevõtlusega seotud ehitised ja rajatised
- Mootorsõidukite rada

Valdkondade iseloomustused

Käru valla iseloomustamisel on lähtunud neljast erinevast keskkonnast, kus on välja toodud põhilised märksõnad, mis iseloomustavad kõige rohkem valda.

Looduskeskkond

- Vald paikneb Vahe-Eesti metsade vööndis
- Mets 68% valla pinnast
- Sood ja rabad
 - Allipa
 - Pidapa
 - Vanakaie
 - Kädva
 - Iidva
 - Rumbi
 - Piiumetsa
 - Kastna
 - Selja
 - Katku
- Maapind on niiske
- Vooluveekogud
 - Käru jõgi
 - Vändra jõgi
 - Mädara jõgi
 - Raka oja
 - Kädva oja
 - Inglise oja
 - Tihulaane oja
 - Immaste oja
 - Jooksu oja
- Käru paisjärv (Inglise ojal)
- Metsloomad
- Metslinnud
- Taimed
 - Käpalised
 - Seened
 - Marjad
- Natura 2000 alad (7 piirkonda)
- Viljakad metsamaad
- Väheväärtuslikud põllumaad
- Jahialad
- Vääriselupaigad
- Looduskaitsealad
 - Rumbi
- Maastikukaitsealad
 - Piiumetsa
 - Kõnnumaa
- Hoiualad
 - Kastna
 - Linnumängu
 - Sonni
 - Mukri

- Püsielupaigad
 - Jõeküla väike-konnakotka
 - Koidula must-toonekure
 - Kullimaa metsise
 - Kullimaa väike-konnakotka
 - Kõrbja väike-konnakotka
 - Kädva metsise
 - Lõmmelu metsise
- Kaitsealused pargid ja puistud
 - Käru park
 - Laane asunduse tammede allee
 - Kädva põlispuud
 - Männiku kasesalu
 - Tamsi kasesalu
- Kaitstavad looduse üksikobjektid
 - Käru tamm
 - Pidapa vana mänd
 - Vanale pärn
- Maavarad
 - Kruus
 - Savi
 - Turvas
- Vaatamisväärsused:
 - Laane asunduse tammede allee
 - Kädva põlispuud
 - Tamsi kasesalu
 - Männiku kasesalu
 - Käru tamm
 - Käru mõisapark
 - Vanale pärn
 - Pidapa vana mänd
 - Pidapa seljandik
 - Käru alpid (Kädva künkad)

Majanduskeskkond

- Tankla
- RMK Raplamaa Metskond
- AS Käru Hooldusravikeskus
- Kaubandus
 - OÜ Piperon
 - RTÜ Käru Kauplus
- Põllumajandus
 - Liha- ja piimakarjakasvatus
 - Sööda tootmine
 - Kartuli kasvatamine
 - Teraviljakasvatus
 - Mesilased
 - Seemnekasvatus
 - Marjakasvatus
- Metsandus / puit
 - Saekaatrid
 - Küttepuid tootmine
 - Metsa ülestöötamine
- Teenused
 - Pidude korraldamine
 - Autoremont
 - Rehvitööd
 - Raamatupidamine

- Metallide töötlemine
 - OÜ Sixfold Productions
- Turism
 - Toosikannu turismikompleks
- Kergetööstus
 - OÜ Traageldaja
- Kalakasvatus
 - OÜ Piscor
- Vallavalitsus

Elu- ja sotsiaalkeskond

- Kärü Hariduse Selts
 - Klaasiring
 - Keraamikaring
- Kädva Külaselts
- Kärü Rahvamaja
 - Rahvatants
 - Pereklubi „Kerro“
 - Pensionäride klubid “Kuldne Sügis”, “Memmed”
- Raamatukogu
- Kogudus
- Hooldusravikeskus
- Perearstipunkt
- Apteegipunkt
- Avahooldus
- Kauplus
- Postkontor
- Postipank (SEB) postkontoris
- Konstaabel
- Päästeameti Kärü abikomando
- Raudteejaam
- Valda läbivad ühistranspordiliinid
- Kärü Tuletõrje selts
- Kaitseliit koos eriorganisatsioonidega
- Tervisesport
 - Võrkpall
 - Jalgpall
 - Jooga
 - Lauatennis
 - Kabe
 - Kurn
 - Kergetõustik
 - Ildla võimlemine
- Koolisport
 - Korvpall
 - Kabe
 - Võrkpall
 - Rahvastepall
 - Aeroobika
 - Laskesport
- Kooli huviringid
 - Sõnakunstiring “Sõnakad”

- Näitering
 - Rahvatants
- Kooli aineringid
- Terviserada
- Üritused
 - Kärü järve päev
 - Küüditamise mälestusõhtu
 - Kärü jaanituli
 - Suvine spordipäev
 - Jüriöö jooks Kädval
 - Perepäev
 - Kärü valla sünnipäev
- Teatrite ühiskülastused
- Ujulate ja veekeskuste ühiskülastused
- Turvaline elukeskkond

Tehiskeskond

- Koolikompleks
- Pritsumaja/noorte- ja kultuurikeskus
- Vallamaja (Vallavalitsus, Raamatukogu)
- Kädva seltsimaja
- Kirik
- Hooldusravi keskus
- 9 bussipeatust
- Raudteejaam
- Perearstikeskus
- Eramud
- Korrusmajad
- Ettevõtlusega seotud ehitised ja rajatised
- Mobiilimastid
- Elektrivõrk
- Pumbamajad
- Veepuhastusjaam
- ÜVK Kärü keskus
- Sillad
- Truubid
- Teedevõrk
- Internet
- Telefoniside
- Raudtee

Omavalitsuse tugevused, nõrkused, ohud ja muutusvajadus

Järgnevates osades on analüüsitud keskkondade kaupa Kärü valla tugevusi, nõrkuseid ning ohte. Nende analüüsi tulemusena ja keskkondade eesmärkide alusel on välja toodud põhilised muutusvajadused, mis tagaksid vallale jätkusuutliku arengu.

Looduskeskkond

TUGEVUSED

- Asukoht
- Metsad
- Hajaasustus (~3 inimest/km²)
- Väike reostuskoormus
- Puhas õhk
- Sood ja rabad
- Mitmekesine loomastik

NÕRKUSED

- Liiga niiske pinnas
- Põllud on väheviljakad
- Metsa pinnase kahjustumine ülestöötamisel
- Märgistatud matkaradade puudumine

OHUD

- Jäätmekava mittetäitmine
- Valed majandamisvõtted metsa- ja põllumajanduses
- Pinnavee reostus
- Tuleoht metsas ja hooldamata põldudel

MUUTUSVAJADUSED

- Loodusobjektide eksponeerimine
- Inimeste keskkonnateadlikkuse tõstmine
- Kaitsealade arendamine
- Maaparandussüsteemide loomine ja kaasajastamine
- Liigse pinnavee juhtimine alevikus
- Kärü jõestiku puhastamine
- Matkaradade loomine

Majanduskeskkond

TUGEVUSED

- Õmblus
- Metsandus
- RMK Kärü Metskond
- Üldhooldekodu
- Autoremont
- Toosikannu puhkekeskus
- Kalakasvandus

NÕRKUSED

- Inimesed töötavad kaugel (linnades, välismaal)

- Madal lisandväärtus puidu töötlemises
- Tööstuse puudumine
- Põllumajanduslik tootmine
- Investorite väikene huvi piirkonna vastu
- Oskustööjõu puudumine
- Väikeettevõtete vähesus
- Hooldekodu kohtade vähesus

OHUD

- Inimeste kasvav väljaränne
- Kaupluse kadumine Kärust

MUUTUSVAJADUSED

- OV haldussuutlikkuse tõstmine (spetsialistide hulga suurendamine)
- Uued ettevõtted kohapeale
- Põllumajandusliku tootmise arendamine
- Investorite kaasamine
- Kaubanduse ja teeninduse arendamine
- Turismi arendamine
- Talude arendamine
- Hooldekodu laiendamine

Elu- ja sotsiaalkeskond

Elu ja sotsiaalkeskond on kõige rohkem ressursse tarbiv valdkond ning seetõttu on jagatud see erinevateks osadeks, et kirjeldada täpsemalt erinevate osade hetkeolukorda ning määratleda muutusvajadused.

Sotsiaalhoolekanne, tervishoid ja elukeskkond

TUGEVUSED

- Hooldusravikeskus
- Perearstikeskus
- Avahooldus
- Turvaline elukeskkond
- Oma vallavalitsus
- Koduõendus
- Apteegipunkt

NÕRKUSED

- Hambaravi puudumine

- Maakondlik ühistransport
- Naabrivalve süsteem
- Vähesed sotsiaalteenused
- Püsielanikkonna vähenemine

OHUD

- Tööealiste ja noorte inimeste arvu vähenemine
- Apteegi kadumine
- Perearstikeskuse kadumine Kärü vallast
- Postkontori kadumine

MUUTUSVAJADUSED

- Noorte perede tulemine valda
- Ühistranspordi parandamine
- Sotsiaalteenuste arendamine
- Koduõenduse teenuse arendamine
- Apteegi ja perearstikeskuse toetamine
- Hooldekodu teenuste laiendamine
- Hambaravikabineti taastamine
- Tervisedenduse arendamine

Haridus ja noorsootöö

TUGEVUSED

- Põhikool-lasteaed
- Noorkotkad ja kodutütred

NÕRKUSED

- Noortekeskuse puudumine
- Noorsootöötaja puudumine
- Paljud õpetajad ei ole kohalikud
- Inventar koolis ja lasteaiarühmas vananenud
- Noorsootöö nõrk
- Vähe noortele suunatud tegevusi

OHUD

- Pedagoogide vananemine ja lahkumine
- Põhikooli kadumine

MUUTUSVAJADUSED

- Lasteaia inventari kaasajastamine
- Kooli inventari kaasajastamine
- Õpetajatele elamistingimuste loomine
- Noorsootöö arendamine

- Noorte õpetajate leidmine vanade lahkumisel
- Noorteürituste korraldamine

Kultuur, sport ja vaba aeg

TUGEVUSED

- Aktiivsed inimesed
- Kooli võrkpall
- Rahvatants
- Klubid
- Traditsioonilised üritused
- Ringid : Savi ja klaas
- Raamatukogu
- Teatrite ühiskülastused
- Kädva Külaselts
- Tuletõrjesport

NÕRKUSED

- Spordiselts
- Treenerite ja huviringide juhendajate vähesus
- Noorte- ja huviringide tegevuskoha puudumine

OHUD

- Kultuuri- ja spordivedajate lahkumine või väsimine
- Huvi kadumine kohalike ürituste suhtes

MUUTUSVAJADUSED

- Spordiseltsi arendamine
- Pritsumaja arendamine (tegevuste aktiviseerimine)
- Aktivistide tunnustamine
- Ühisürituste korraldamine (rutiinist väljumine)
- Raamatukogu arendamine
- Ringide töö ja vahendite kaasajastamine
- Koguduse toetamine
- Jõusaali rajamine pritsumajja
- Kädva seltsimaja tegevuste laiendamine

Tehiskeskond

TUGEVUSED

- Teedevõrgustik
- Elektrivõrgustik
- Koolikompleks
- Valgustatud terviserada

NÕRKUSED

- Interneti levi
- Ühisveevärk ja –kanalisatsioonisüsteem
- Teede kvaliteet
- Pritsumaja rekonstrueerimine pooleli
- Vallakeskus (Viljandi mnt 17)
- Põhikooli hoone halb ehituskvaliteet
- Hooldusravikeskuse hoone on väike
- Sillad
- Teede hooldamise finantseerimine
- Kirik

OHUD

- Laste arvu vähenemine koolis tingituna kehvadest õppimistingimustest
- Elanikkonna vähenemine, kui tehnilist keskkonda ei kaasajastata
- Ebaõnnestumine finantseerimisprojektides
- Infrastruktuuri vananemine
- Ohutusnõuetele mittevastavad lahendid

MUUTUSVAJADUSED

- Pritsumaja rekonstrueerimise lõpetamine
- Hooldusravikeskuse laiendamine
- Ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemi rajamine Käru alevikus
- Teede kvaliteedi parandamine
- Põhikooli hoone soojuskadude vähendamine ja küttesüsteemi rekonstrueerimine
- Kergliiklusteede ehitamine
- Vallakeskus (Viljandi mnt 17) rekonstrueerimise lõpetamine
- Sildade ja truupide rekonstrueerimine
- Ujumiskoha kaasajastamine
- Paisjärve puhastamine
- Interneti levi parandamine
- Raamatukogu ruumide laiendamine ja rekonstrueerimine
- Elamute rajamine (õpetajad, spetsialistid)
- Kiriku rekonstrueerimine
- Tehnoküla rajamine
- Päästeameti Käru abikomando kaasajastamine
- Jäätme punkti teenuste laiendamine ja arendamine

Käru valla arengusuunad

Käru valla põhilised arengusuunad erinevates valdkondades on järgmised:

- **Loodussõbraliku keskkonna säilitamine ja arendamine.**
- **Kohaliku haridussüsteemi arendamine.**
- **Omavalitsuse haldussuutlikkuse tõstmine.**
- **Sotsiaalteenuste arendamine.**
- **Mitmekesise küla- ja kultuurielu arendamine.**
- **Turvalise elukeskkonna tagamine.**
- **Turismi teenuste arendamine.**
- **Ettevõtluse aktiviseerimine.**
- **Valla elu- ja ettevõtluskeskkonna atraktiivsuse tõstmine läbi tehiskeskkonna arenduste.**

Lisad

Valitud arengusuundade realiseerimise kava

Arengusuunad tulenevad erinevate valdkondade muutusvajaduste sünteesist, mida on täpsustatud konkreetsemate ja mõõdetavate tegevustega. Järgnevalt on toodud arengusuunad ja nende realiseerimiseks tehtavad tegevused.

Looduskeskkond

□ **Loodussõbraliku keskkonna säilitamine ja arendamine.**

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused:

- 1 Loodusobjektide eksponeerimine
 - 1.1 Objektide kaardistamine
 - 1.2 Projektiplaani koostamine
- 2 Inimeste keskkonnateadlikkuse tõstmine
 - 2.1 Teavitustöö jäätmekava realiseerimisel
 - 2.1.1 Teabepäevad
 - 2.1.2 Materjalid
 - 2.2 Koostöö RMK, erametsaomanike, keskkonnateenistusega, looduskaitsekeskusega
 - 2.3 Keskkonnaalase info vahendamine
 - 2.3.1 Materjalide hankimine ja levitamine
 - 2.3.2 Koostöö teiste omavalitsustega
- 3 Kaitsealade arendamine
 - 3.1 Koostöö RMK, Keskkonnateenistusega ja maaomanike vahel
- 4 Maaparandussüsteemide loomine ja kaasajastamine
- 5 Liigse pinnavee juhtimine alevikus
 - 5.1 Olukorra analüüs
 - 5.2 Projekti koostamine
- 6 Käru jõestiku puhastamine
 - 6.1 Olukorra analüüs
 - 6.2 Tööplaani koostamine
 - 6.2.1 Läbirääkimised maaomanikega
- 7 Matkaradade ehitamine
 - 7.1 Koostöö RMK- ga
 - 7.2 Matkaradade planeerimine
 - 7.3. Matkaradade ehitamine

Majanduskeskkond

- **Turismi teenuste arendamine.**
- **Ettevõtluse aktiveerimine.**
- **Omavalitsuse haldussuutlikkuse tõstmine.**

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused:

- 1 OV haldussuutlikkuse tõstmine (spetsialistide hulga suurendamine)
 - 1.1 Täiendkoolitus
 - 1.2 Inventari kaasajastamine
 - 1.3 Uued spetsialistid
- 2 Uued ettevõtted kohapeale
 - 2.1 Info vahendamine
- 3 Põllumajandusliku tootmise arendamine
- 4 Investorite kaasamine
 - 4.1 Info vahendamine
- 5 Kaubanduse ja teeninduse arendamine
 - 5.1 Uus kaubanduskeskus
 - 5.2 Teenindusega seotud ettevõtluse arendamine
- 6 Turismi arendamine
 - 6.1 Info vahendamine

Elu- ja sotsiaalkeskkond

Sotsiaalhoolekanne, tervishoid ja elukeskkond

- **Sotsiaalteenuste arendamine.**
- **Turvalise elukeskkonna tagamine.**

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused:

- 1 Ühistranspordi parandamine
 - 1.1 Koostöö Maavalitsusega
 - 1.2 Ühendus naabruses olevate spordirajatistega

- 2.1 Teavitustöö
- 3 Sotsiaalteenuste arendamine
 - 3.1 Tugiisikusüsteemi väljatöötamine
 - 3.2 Võrgustiku loomine
 - 3.3 Hooldusravikeskuse laiendamine
 - 3.4 Hooldusravikeskuse teenuste hulga laiendamine
 - 3.4.1 Ravivõimlemine
 - 3.4.2 Massaaž
 - 3.4.3 Veeprotseduurid
 - 3.5 Uute ametikohtade loomine hooldusravikeskusesse
- 4 Valla poolsete toetuste suurendamine
- 5 Noorte perede tulemine valda
 - 5.1 Kommunikatsioonide rajamine
 - 5.2 Lasteaiakohtade arvu suurendamine
- 6 Apteegi ja perearstikeskuse toetamine
 - 6.1 Kulude osaline hüvitamine
- 7 Perearstikeskuse teenuste laiendamine
 - 7.1 Hambaravikabineti taastamine
- 8 Tervisedenduse arendamine
 - 8.1 Teabepäevad
 - 8.2 Tervisespetsialisti töökoha loomine

Haridus ja noorsootöö

- **Kohaliku haridussüsteemi arendamine.**

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused:

- 1 Kooli inventari kaasajastamine
 - 1.1 Õppevahendite ja metoodiliste vahendite täiendamine
 - 1.2 Mööbel
 - 1.3 Köögimööbli täiendamine
- 2 Lasteaiarühma inventari kaasajastamine
 - 2.1 Mööbel
 - 2.2 Mänguvahendid

- 2.3 Raamatud, metoodilised vahendid
- 3 Õpetajatele elamistingimuste loomine
- 3.1 Õpetajate korterid
- 3.2 Elamukrundid
- 4 Noorsootöö arendamine
- 4.1 Noorsootöötaja koha loomine
- 4.2 Noorsootöötaja palkamine
- 4.3 Noortekeskuse loomine
- 5 Töötajate koolitamine
- 5.1 Lastaia õpetajate koolitamine
- 5.2 Õpetajate koolitamine
- 6 Ürituste korraldamine
- 6.1 Kooli üritused ja tunnustamine
- 6.2 Lasteaia üritused ja tunnustamine

Kultuur sport ja vaba aeg

□ Mitmekesise küla- ja kultuurielu arendamine.

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused:

- 1 Spordiseltsi arendamine
- 1.1 Uute treenerite leidmine/motiveerimine
- 2 Pritsumaja arendamine (tegevuste aktiveerimine)
- 2.1 Inventari täiendamine
- 3 Aktivistide tunnustamine
- 3.1 Teenetemärk
- 3.2 Premiireis
- 3.3 Üritused
- 3.4 Aasta tegu
- 4 Ühisürituste korraldamine (rutiniest väljumine)
- 4.1 Jaanipäev
- 4.2 Küüditamise mälestuspäev
- 4.3 Emadepäev
- 4.4 Järvemuusika
- 4.5 Jääralli
- 4.6 Aastavahetuse pidu

- 4.7 Volbriöö pidu
- 4.8 Valla sünnipäev
- 5 Raamatukogu arendamine
- 5.1 Teavikute uuendamine
- 5.2 Infotehnoloogia arendus
- 5.3 Mööbel
- 5.4 Arhiiviruumi sisustamine
- 5.5 Täiendkoolitus
- 5.7 Ürituste korraldamine
- 6 Ringide töö ja vahendite kaasajastamine
- 7 Koguduse toetamine

Tehiskeskond

- **Valla elu- ja ettevõtluskeskkonna atraktiivsuse tõstmine läbi tehiskeskonna arenduste.**

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused:

- 1 Ühisveevärgi ja –kanalisatsioonisüsteemi rajamine tervesKäru alevikus
- 1.1 Projekti koostamine
- 1.2 Ühisveevärgi ja kanalisatsiooni ehitamine Käru alevikus
- 2 Pritsumaja rekonstrueerimine
- 2.1 Garaažiosa rekonstrueerimine
- 2.2 Kaasaegse ja energiasäästliku küttesüsteemi ehitamine
- 2.3 Kolmanda korruse ruumide viimistlustööd
- 3 Teede kvaliteedi parandamine
- 3.1 Teehoiukava koostamine
- 3.2 Lumetõrje
- 3.3 Suvine hooldamine
- 3.4 Investeeringud teedesse, s.h sillad ja truubid
- 4 Kädva seltsimajas tegevuste laiendamine
- 5 Hooldusravikeskuse laiendamine
- 5.1 Juurdepääsu kvaliteedi parandamine (teed, parkla, aed)
- 6 Põhikooli hoone soojuskadude vähendamine
- 6.1 Ehitustööd soojakadude vähendamiseks
- 6.2 Küttesüsteemi rekonstrueerimine
- 7 Paisjärve puhastamine

- 8 Tehnoküla rajamine
- 9 Kergliiklusteed
- 9.1 Projekti koostamine
- 9.2 Käru alevikku Viljandi mnt. – Jaama tn. äärde kergliiklustee ehitamine
- 10 Terviseraja haljastustööd
- 11 Raamatukogu ruumide laiendamine ja rekonstrueerimine
- 11.1 Lisaruumide rajamine
- 11.2 Ruumide remont
- 12 Elamispiindade rajamine (õpetajad, spetsialistid)
- 12.1 Vajaduste kaardistamine
- 13 Kiriku rekonstrueerimine
- 13.1 Fassaadi rekonstrueerimine
- 14 Supluskoha heakorrastamine
- 14.1 Projekti koostamine
- 14.2 Inventari paigaldamine
- 19 Jäätme punkti teenuste laiendamine
- 21 Valla veebilehe kaasajastamine
- 22 Valla heakorra parandamine
- 22.1 Lagunenud hoonete lammutamine
- 22.2 Kontrolli tõhustamine jäätme käitluse üle

Arengukava rakendus

Järgnevalt on toodud mõned soovitusel ja kohustused arengukava käsitlemisel.

Kasutatud on Rivo Noorkõivu väljaannet “Kohaliku omavalitsuse arengukava koostamise soovitusel” Tallinn-Tartu 2002

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus sätestab arengukava läbivaatamise iga aasta 1. oktoobriks, siis peab arengukava koostamise protsessi käivitama piisava ajavaruga, selle pikkus sõltub varasema arengukava kvaliteedist, arengukavandajate protsessijuhtimise asjatundmisest ja rollivõttust, tööde kindlustatusest rahaliste jm ressursidega. Praktika näitab, et uue arengukava koostamisega on soovitatav alustada hiljemalt märtsis, et enne suvepuhkust jõuda kokkuleppele omavalitsuse arengukava aktualiseerimise ulatuses, suvekuudel teha täpsustusi ning hiljemalt septembriks jõuda konkreetsete lahenditeni. Septembri jooksul toimuks arengukava üldine rahvaarutelu ja menetlemine volikogus, et see hiljemalt sama aasta 1. oktoobriks vastu võtta.

Vallavalitsus peaks koostama kõikide arengukavale saabunud ettepanekute ja arvamuste kohta protokollid. Enne avaliku väljapaneku lõppu tuleks püüda saada kontakti ettepanekuid teinud isikutega, et arutada ettepaneku sisu, leppida kokku arengukavasse paranduste ja täienduste sisseviimise osas. Kohalik omavalitsus teeb pärast avaliku väljapaneku lõppu otsuse ettepanekute arvestamise või mittearvestamise kohta. Siis selgub ka arengukava väljapaneku tulemuslikkus. Soovitatav on kõiki ettepanekuid esitanuid teavitada omavalitsuse otsusest kirjalikult vastavalt avaliku teabe seadusele.

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37 lg 6 sätestab: “Arengukava ja selle muutmise eelnõu avalikustatakse enne selle vastuvõtmist volikogus valla või linna põhimääruses sätestatud korras.

Kehtiva kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt on linnal kohustus kehtestada arengukava “vähemalt kolmeks järgnevaks aastaks või sellest pikemaks perioodiks, kui vallal on pikemaajalisi varalisi kohustusi või neid kavandatakse pikemaks perioodiks.” (KOKS § 37 lg 1) Iga aasta 1. oktoobriks peab volikogu arengukava läbi vaatama ja võtma vajadusel vastu otsuse arengukava muutmise kohta. Siinkohal tasub tähelepanu pöörata vähemalt kolmele praktilisele asjaolule. Arengukava muutmise otsusest peaks teavitama elanikkonda, vajadusel ka naaberomavalitsusi ning maavalitsust. Otsus anda arengukava avalikuks aruteluks tuleks teha vähemalt üks kuu enne selle kehtestamist, seega hiljemalt enne iga aasta 1. septembrit. Tuleks määrata arengukava avaliku väljapaneku koht/kohad (linnaavalitsus, raamatukogud, teabetoad jms), kestus (algus- ja lõppkuupäev), arengukavaga tutvumisest huvitatud isikute juurdepääs (koht, aeg) ning ettepanekute vastuvõtmise ja tagasiside saamise kord. Siinkohal tasuks mõelda infotehnoloogia rakendamise võimalustele, sest mitme omavalitsuse arengukava on ka Interneti-koduleheküljel kättesaadav. Paljud omavalitsused on ka seda teed läinud ning arengukavast on saanud seetõttu laiapinnaline diskussiooniobjekt. Osa omavalitsusi on arengukava avaldanud kohalikus ajalehes. Üks eksemplar kehtestatud arengukavast võiks olla esitatud ka omavalitsuse asukohajärgsele maavalitsusele. Selle sammuga luuakse eeldused maakonnaplaneeringu aktualiseerimiseks ja vastuolude ärahoidmiseks. Kuivõrd ministriumite huvi kohaliku arengu kavandamise suhtes on senini olnud leige, siis edaspidi tasuks omavalitsusel enam mõelda ka sellele, kuidas arengukava sõnum ministriumitesse jõuaks. Praegu piirdub see paremal juhul vaid keskvalitsusest rahataotlemisel arengukava formaalse äramärgimisega.

Valla- ja linnaeelarve seaduse § 12 järgi “jõustub eelarve eelarveaasta algusest”. See peaks olema sätestatud ka arengukava puhul. Seega arengukava kehtib alates 1. jaanuarist või kuni kohaliku omavalitsuse poolt võetud laenukohustuste kuupäevani, selle puudumisel aga vähemalt kolm aastat. Kehtivuse lõppkuupäev polegi nii oluline kui alguskuupäev, näiteks kui arengukava kehtestatakse detsembris, siis ei saa kehtiv eelarve temaga kooskõlas olla.